ప్రచురణార్థమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీల్ సంఖ్యలు. 100-101/2023

(@ఎస్ఎల్పి (సి) ఎన్ఓఎస్. 12645-12646/2022)

గజానంద్ శర్మ . అప్పీలుదారు (లు)

వర్సెస్

ఆదర్శ్ శిక్షా పరిషత్ సమితి మరియు ఇతరులు . ప్రతివాది (లు)

తీర్పు

ఏం. ఆర్. షా,న్యాయమూర్తి,

1. డిబి ప్రత్యేక అప్పీల్ రిట్ నెంబరు 1077/2005 (యాజమాన్యం దాఖలు వ్యధితుడు) మరియు 826/2011 (ఉద్యోగి దాఖలు వ్యధితుడు) లో జైపూర్లోని రాజస్థాన్ బెంచ్ కోసం హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ ఆమోదించిన వివాదాస్పద తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుతో బాధపడటం మరియు అసంతృప్తి చెందడం, దీని ద్వారా హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇక్కడ ప్రతివాది (లు) దాఖలు వ్యధితుడు అప్పీల్ను అనుమతించింది-నిర్వహణ మరియు విద్వాంసుడైన సింగిల్ జడ్జి ఆమోదించిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులను రద్దు చేసి, పక్కన పెట్టింది మరియు లెర్న్డ్ ట్రిబ్యునల్ ఆమోదించిన ఉత్తర్వును రద్దు చేసి, రద్దు చేసింది.1 06.08.1998 మరియు తత్ఫలితంగా దానిని సమర్థించారు, ఉద్యోగి ప్రస్తుత అప్పీళ్లకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు.

2. క్లుప్తంగా ప్రస్తుత అప్పీళ్లకు దారితీసే వాస్తవాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయిః-

2.1 ఇక్కడ అప్పీలుదారు–ఉద్యోగి ప్రతివాది సంఖ్య 1 మరియు 2 క్రింద పనిచేస్తున్నారు.రాజస్థాన్ ప్రభుత్వేతర విద్యా సంస్థల చట్టము, 1989 (ఇకపై చట్టము, 1989 గా సూచించబడింది) నిబంధనలు ప్రకారం అతనిపై క్రమశిక్షణా విచారణ ప్రారంభించబడింది.ఆ తరువాత అప్పీలుదారు యొక్క డిపార్ట్మెంటల్ ఎంక్వైరీ ముగిసిన తర్వాత అతనిని ఉద్యోగము నుండి తొలగించిరి. ఇది ట్రిబ్యునల్ లో సవాలు చేయవలసిన అంశము.చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 ప్రకారం ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ గారి ముందస్తు ఆమోదం పొందలేదని దాని ద్వారా ట్రిబ్యునల్ లో ఉద్యోగ తొలగింపు ఉత్తర్వును తప్పనిసరి కొట్టివేసింది. ట్రిబ్యునల్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను సింగిల్ జడ్జి ధృవీకరించారు. ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా మరియు రాజ్ కుమార్ వర్సెస్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ అదర్స్ (2016) 6 ఎస్. సి. సి. 541కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయం ఉన్నప్పటికీ ఢిల్లీ పాఠశాల విద్యా చట్టము (ఇకపై దీనిని డిఎస్ఇ నిబంధనలు అని పిలుస్తారు), ఇతర అంశాలు ఒక ఉద్యోగిని తొలగించే ముందు, ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం తప్పనిసరి మరియు అవసరం అనే అభిప్రాయంతో, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని అనుసరించలేదు, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో, ఈ కోర్టు T. M. A పాయ్ ఫౌండేషన్ వర్సెస్ కర్ణాటక రాష్ట్రం; (2002) 8 SCC 481కేసులో మునుపటి నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని తప్పుగా పేర్కొంది.ఆ తరువాత, సెంట్రల్ అకాడమీ సొసైటీ వర్సెస్ రాజస్థాన్ ప్రభుత్వేతర ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్స్టిట్యూషనల్ ట్రిబ్యునల్; (2010) 3 డబ్ల్యుఎల్సి 21 చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 ప్రకారము ఈ కేసులో హైకోర్టు ఉన్నత న్యాయస్థానం విస్తృత ధర్మాసనం నిర్ణయాన్ని అనుసరించిన తరువాత క్రమశిక్షణా విచారణ/కార్యకలాపాల తర్వాత తొలిగించిబడిన సందర్భంలో ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం అవసరం లేదని, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రిట్ అప్పీల్ను అనుమతించింది మరియు ట్రిబ్యునల్ తో పాటు సింగిల్ జడ్జి ఆమోదించిన ఆదేశాలను కొట్టివేసి, రద్దు చేసినా ఆదేశాన్ని సమర్థించింది. అట్టి ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు హైకోర్టు ఆమోదించినది, ప్రస్తుత అప్పీళ్లలో ఒకదానికి సంబంధించిన విషయం. ఈ దశలో, లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీల్ (డివిజన్ బెంచ్ స్పెషల్ రిట్ అప్పీల్) నెం. 826/2011 అనేది సమాన పనికి సమాన వేతనం కోసం అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన కేసు తేదీ 06.01.2011 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా సింగిల్ జడ్జి దానిని తిరస్కరించెను. అయినన్నూ, రద్దు ఉత్తర్వు సమర్థించబడినందున, ఆ తరువాత, అప్పీల్ యొక్క యోగ్యతలను మరింత పరిశీలించకుండా, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఈ అప్పీల్ను కొట్టివేసింది, ఇది ప్రస్తుత అప్పీళ్లలో ఒకదానికి సంబంధించిన విషయం.

3. ఇప్పుడు ట్రిబ్యునల్ మరియు సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన రద్దు ఉత్తర్వులను మరియు రద్దు చేయడం మరియు కొట్టివేసిననట్టి ఉత్తర్వులను సమర్థిస్తూ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులకు సంబంధించినంతవరకు, అప్పీలుదారు-ఉద్యోగి తరపున హాజరైన న్యాయవాది రాజ్ కుమార్ (పైన పెర్కొన్న) కేసులో ఈ కోర్టు కట్టుబడిన నిర్ణయాన్ని అనుసరించడంలో హైకోర్టు భౌతికంగా తప్పు చేసిందని తీవ్రంగా వాదించారు. ఇది సమర్పించబడినప్పటికీ రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ న్యాయస్థానం యొక్క నిర్ణయం, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ న్యాయస్థానం టి. ఎం. ఏ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లోతీసుకున్న నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని పేర్కొంటూ, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఇచ్చిన నిర్ణయాన్ని అనుసరించలేదని పేర్కొన్నది. పైన పేర్కొన్నది వాస్తవంగా తప్పు అని సమర్పించబడింది. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులను జారీ చేసేటప్పుడు ఈ కోర్టు టి. ఎం. ఏ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని కనీసం 8-9 పేరాలకు పైగా పరిగణనలోకి తీసుకుందని సమర్పించబడింది (పేరాలు 13,42,43,47,50-52,61 &64).అందువల్ల, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో వారి నిర్దిష్ట నిర్ణయాన్ని పాటించకపోవడం లో హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ తీవ్రమైన పొరపాటు చేసిందని విన్నవించెను.

3.1 అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన న్యాయవాది, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో, డిఎస్ఇ చట్టం యొక్క ఇతర విషయాల నిబంధనలుతో వ్యవహరించేటప్పుడు మరియు పరిశీలించేటప్పుడు, అనగా, డిఎస్ఇ చట్టము సెక్షన్ 8 ప్రకారం, డిఎస్ఇ చట్టము, ఈ న్యాయస్థానం ప్రత్యేకంగా గమనించింది మరియు ఒక సహాయ-రహిత సంస్థ విషయంలో కూడా ఉద్యోగిని తొలగించే ముందు, ఎడ్యుకేషనల్ డైరెక్టర్ యొక్క ముందస్తు ఆమోదం తప్పనిసరి అని పేర్కొంది. టి.ఎం .ఏ పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నది అన్ని అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదించెను . రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఈ కోర్టు నిర్ణయం కంటే, విరుద్ధమైన అభిప్రాయాన్ని తీసుకోవడంలో భౌతికంగా పొరపాటు చేసిందని, సెంట్రల్ అకాడమీ సొసైటీ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో విస్తృత బెంచ్ తీర్పు/నిర్ణయంపై ఆధారపడటంలో హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ భౌతికంగా పొరపాటు చేసిందని, క్రమశిక్షణా చర్యలు/విచారణ తరువాత రద్దు చేయబడిన సందర్భంలో, సెక్షన్ 18ప్రకారము ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ గారి ముందస్తు ఆమోదం ఆవశ్యకమన్నది వర్తించదని అభిప్రాయపడింది.

3.2 మార్వారి బాలిక విషయంలో కూడా విద్యాలయ వర్సెస్ ఆశా శ్రీవాస్తవ; (2020) 14 SCC 449 తరువాత 6 రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు నిర్ణయం తరువాత, ఒక ఉద్యోగిని తొలగించే ముందు, ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం తప్పనిసరి అని గమనించింది

3.3 రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులోని తీర్పును అటు తరువాత మంగల్ సైన్ జైన్ వర్సెస్ ప్రిన్సిపాల్ బల్వంత్రయ్ మెహతా విద్యా భవన్ మరియు ఇతరులు [డబ్ల్యు.పి.(సి) నెం.3415/2020] ఈ కేసులో కూడా ఢిల్లీ హై కోర్టు అనుసరించిందని అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది వాదించెను. ఈ కేసుకు వ్యతిరేకంగా యాజమాన్యం దాఖలు చేసిన స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ను ప్రిన్సిపాల్ బల్వంత్రయ్ మెహతా విద్యాభవన్ వర్సెస్ మంగళ్ జైన్ కేసులో ఈ న్యాయస్థానం తేదీ 11.01.2021 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా కొట్టివేసింది. అందువల్ల, నాన్-ఎయిడెడ్ సంస్థ కేసు లో మరియు క్రమశిక్షణా విచారణ/కార్యకలాపాలు జరిపిన తర్వాత ఉద్యోగ తొలగింపు జరిగిన సందర్భంలో, ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం తప్పనిసరి కాదని గమనించడం ద్వారా హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఉద్యోగ తొలగింపు ఉత్తర్వును పునరుద్ధరించడంలో భౌతికంగా తప్పు చేసిందని వాదించెను.

3.4 పైన పేర్కొన్న విషయాలు గమనించి మరియు రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు తీర్పు పై ఆధారపడి, ప్రస్తుత అప్పీళ్లను అనుమతించవలెనని అభ్యర్థించబడింది.

4. ప్రస్తుత అప్పీళ్లను మేనేజ్మెంట్-ప్రతివాది (ల) తరపున హాజరైన న్యాయవాది తీవ్రంగా వ్యతిరేకించెను.

4.1 రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) మరియు టి.ఎం.ఏ. పై ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు తీసుకున్న నిర్ణయం, పైన పేర్కొన్న తీర్మానాలలో వున్నట్లుగా , ఈ కేసు వాస్తవాలకు వర్తించదని, ఇది ఎటువంటి క్రమశిక్షణా విచారణ/శాఖాపరమైన చర్యలను నిర్వహించకుండానే రద్దు చేయబడిన కేసు అని యాజమాన్యం తరపున హాజరైన న్యాయవాది తీవ్రంగా వాదించెను. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు డిఎస్ఇ చట్టము సెక్షన్ 8ను పరిశీలిస్తోంది. ప్రస్తుత కేసులో డిపార్ట్మెంటల్ విచారణను అనుసరించి, అన్ని ఆరోపణలు మరియు దుష్ప్రవర్తన నిరూపించబడిన తరువాత తొలగింపు ఉత్తర్వు జారీ చేయబడిందని పేర్కొనెను. అందువల్ల చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 క్రింద మొదటి భాగం దీనికి వర్తించదని పేర్కొనెను.

4.2 సెంట్రల్ అకాడమీ సొసైటీ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో రాజస్థాన్ హైకోర్టు విస్తృత ధర్మాసనం నిర్ణయంపై యాజమాన్యం తరపున హాజరైన న్యాయవాది ఎక్కువగా ఆధారపడ్డారు. హైకోర్టు యొక్క

విస్తృత ధర్మాసనం చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 అనే నిబంధనను పరిశీలించిందని మరియు/లేదా, టి. ఎం. ఏ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో నిర్ణయాన్ని పరిశీలించిన తరువాత దానిని చదివి, డిపార్ట్మెంటల్ విచారణ/కార్యకలాపాల తర్వాత ఉద్యోగిని తొలగించిన సందర్భంలో, చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 వర్తించదని మరియు విద్యా డైరెక్టర్ యొక్క ముందస్తు ఆమోదం అవసరం లేదని పేర్కొంది.

4.3 ప్రస్తుత కేసులో కూడా, క్రమశిక్షణా కమిటీలో జిల్లా విద్యా అధికారి ఉన్నందున విద్యా డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం పొందలేదని పేర్కొంటూ తొలగింపు ఉత్తర్వును కొట్టివేయనవసరం లేదని కుల్ద తెలియపర్చెను. జిల్లా విద్యా అధికారి నామినీ సభ్యుడిగా ఉన్న కమిటీ, అన్ని ఆరోపణలును దుష్ప్రవర్తనను నిరూపించిందని వివరించెను. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడిని బెదిరించి, పాఠశాల నిధులను దుర్వినియోగం చేయడం మరియు పాఠశాల ఆస్తిని నిర్వహించడంలో నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించడం వంటి ఆరోపణలు మరియు అప్పీలుదారుని దుష్ప్రవర్తన నిరూపించబడ్డాయి. అందువల్ల, క్రమశిక్షణా కమిటీలో జిల్లా విద్యా అధికారి నామినీ సభ్యుడిగా ఉన్నప్పుడు, విద్యా డైరెక్టర్ యొక్క ముందస్తు ఆమోదం లేకుండా కూడా తొలగింపు ఉత్తర్వును కొట్టివేయ అవసరం లేదని వివరించెను.

4.4 పైన పేర్కొన్న సమర్పణల దృష్ట్యా , ప్రస్తుత అప్పీళ్లను కొట్టివేయాలని అభ్యర్థిస్తున్నాము.

5. ప్రారంభంలో, పార్టీలు రాజస్థాన్ ప్రభుత్వేతర విద్యా సంస్థల చట్టము, 1989 ద్వారా పాలించబడుతున్నాయని అంగీకరించబడిన స్థితి అని గమనించాలి.ప్రతిపాదిత చర్యకు వ్యతిరేకంగా వినడానికి యాజమాన్యం సహేతుకమైన అవకాశం ఇచ్చినట్లయితే తప్ప గుర్తింపు పొందిన సంస్థలోని ఏ ఉద్యోగిని తొలగించరాదని, తొలగించరాదని లేదా హోదాలో తగ్గించరాదని మరియు ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ లేదా ఆయన ద్వారా అధికారం పొందిన ఆఫీసర్ యొక్క ముందస్తు ఆమోదం లభిస్తే తప్ప ఈ విషయంలో తుది ఉత్తర్వు జారీ చేయకూడదని సెక్షన్ 18 తెలియజేస్తుంది. 1989 చట్టము లోని సెక్షన్ 18 ను పాటించకుండా తొలగింపు ఆదేశాన్ని ట్రిబ్యునల్ కొట్టివేసింది. ఎందుకంటే అప్పీలుదారు-ఉద్యోగి సేవలను రద్దు చేయడానికి ముందు- ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ నుండి ఉద్యోగి ముందస్తు ఆమోదం పొందలేదు. దీనిని సింగిల్ జడ్జి ధృవీకరించారు, అయితే, ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ద్వారా దీనికి విరుద్ధమైన అభిప్రాయాన్ని తీసుకొని, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ అప్పీల్ను అనుమతించింది మరియు తొలగింపు ఉత్తర్వును పునరుద్ధరించింది.

5.1 హైకోర్టు జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో హైకోర్టు ముందు ఈ కోర్టులో తీసుకున్న నిర్ణయం విరుద్ధమైన దృక్పథాన్ని కలిగి ఉందని మరియు గుర్తింపు పొందిన సంస్థ యొక్క ఉద్యోగి సేవలను తొలగించే ముందు ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం అవసరమని అభిప్రాయపడింది. అయితే, అనుమతించబడనిది అయినప్పటికీ, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో, ఈ కోర్టు కట్టుబడిన నిర్ణయాన్ని పాటించలేదని గమనించింది. టి. ఎం. ఎ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొనలేదు. హైకోర్టుకు ఇది పూర్తిగా అనుమతించబడదు అనే వాస్తవం కాకుండా, పైన పేర్కొన్న పరిశీలనలు కూడా వాస్తవంగా తప్పు. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో నిర్ణయాన్ని 8-9 పేరాలకు పైగా చూస్తే, ఈ కోర్టు టి. ఎం. ఏ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని సూచించింది. టి. ఎం. ఏ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని కూడా రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు వివరించింది మరియు పరిగణలోనికి తీసుకుంది. అందువల్ల, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో నిర్ణయాన్ని నిర్ణయించేటప్పుడు ఈ కోర్టు టి. ఎం. ఏ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ గమనించడం వాస్తవంగా తప్పు. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు తీర్పుపై వ్యాఖ్యానించే ముందు హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో నిర్ణయాన్ని క్షుణ్ణంగా చదివి/లేదా పరిశీలించి ఉండాలి. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ న్యాయస్థానం నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని తప్పుడు పరిశీలనలు చేసిన తరువాత కూడా టి. ఎం. ఎ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ న్యాయ క్రమశిక్షణకు సంబంధించిన కొన్ని నిర్ణయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంది కాని ఇవి అస్సలు ఏమాత్రము వర్తించవు. ఈ న్యాయస్థానం యొక్క తీర్పు/నిర్ణయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని క్షుణ్ణంగా చదవాల్సిన అవసరం కూడా న్యాయ క్రమశిక్షణకు ఉంది. ఇక్కడ పైన గమనించినట్లుగా, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన నిర్ణయం హైకోర్టుకు కట్టుబడి ఉంటుంది. అందువల్ల, రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని పాటించకపోవడం లో హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ తీవ్రమైన పొరపాటు చేసింది. ఇప్పుడు రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ న్యాయస్థానం ఇచ్చిన నిర్ణయానికి సంబంధించినంతవరకు, ఈ న్యాయస్థానం డిఎస్ఇ చట్టం కింద పారి మెటీరియల్ నిబంధనలును పరిశీలిస్తోంది. ఈ కోర్టు డిఎస్ఇ చట్టము సెక్షన్ 8ని పరిశీలిస్తోంది, ఇది ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:- అని.

"8. (2) ఈ కేసు లో రూపొందించబడే ఏదైనా నిబంధనకు లోబడి, గుర్తింపు పొందిన ప్రైవేట్ పాఠశాలలోని ఏ ఉద్యోగిని తొలగించకూడదు, బర్త్ రఫ్ చేయకూడదు లేదా హోదాలో తగ్గించకూడదు లేదా డైరెక్టర్ ముందస్తు అనుమతితో తప్ప అతని సేవను రద్దు చేయకూడదు."

5. 3 చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 కి సంబంధించినంత వరకు ఇదే విధమైన నిబంధన ఉంది, ఇది క్రింది విధంగా ఉంది:-

18. ఉద్యోగుల తొలగింపు, బర్త్ రఫ్ లేదా హోదాలో తగ్గింపు.- ఈ తరపున రూపొందించబడే ఏదైనా నిబంధనలకు లోబడి, తీసుకోవలసిన ప్రతిపాదిత చర్యకు వ్యతిరేకంగా వినడానికి యాజమాన్యం అతనికి సహేతుకమైన అవకాశం ఇచ్చినట్లయితే తప్ప, గుర్తింపు పొందిన సంస్థ యొక్క ఏ ఉద్యోగిని తొలగించకూడదు, బర్త్ రఫ్ చేయకూడదు లేదా హోదాలో తగ్గించకూడదు.

అయితే విద్యాశాఖ డైరెక్టర్ లేదా ఆయన ద్వారా అధికారం పొందిన సంబంధిత అధికారి ఈ విషయంలో ముందస్తు ఆమోదం పొందకపోతే ఈ విషయంలో తుది ఉత్తర్వు జారీ చేయబడదు.

5.4 రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో, డిఎస్ఇ చట్టము కింద పారి మెటీరియల్ నిబంధనతో వ్యవహరించేటప్పుడు మరియు టి. ఎం. ఎ. పాయ్ ఫౌండేషన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని పరిశీలించిన తరువాత, గుర్తింపు పొందిన సంస్థ విషయంలో, ఉద్యోగి సేవలను తొలగించే ముందు, ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం అవసరమని ఈ కోర్టు ప్రత్యేకంగా గమనించింది. అందువల్ల, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఆధారపడిన హైకోర్టు విస్తృత ధర్మశానం తీసుకున్న విరుద్ధమైన అభిప్రాయం మంచి శాసనము కాదు. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాన్ని మార్వారీ బాలికా విద్యాలయ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ కోర్టు మరియు మంగళ్ సైన్ జైన్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఢిల్లీ హైకోర్టు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకున్నాయని గమనించాలి.మార్వాడీ బాలికా విద్యాలయ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో ఈ న్యాయస్థానం పరిగణించింది. రాజ్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో నిర్ణయం మరియు 13,14 పేరాల్లో డిఎస్ఇ చట్టము సెక్షన్ 8 యొక్క లక్ష్యం మరియు ఉద్దేశ్యం క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

"13. రాజ్ కుమార్ వర్సెస్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ [రాజ్ కుమార్ వర్సెస్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, (2016) 6 SCC 541:(2016) 2 ఎస్. సి. సి. (ఎల్ & ఎస్) 111] ఢిల్లీ పాఠశాల విద్యా చట్టము,

1973 లోని సెక్షన్ 8 (2) అనేది ఉద్యోగికి అనుకూలంగా ఒక విధానపరమైన రక్షణ అని, గుర్తింపు పొందిన ప్రైవేట్ పాఠశాల ఉద్యోగిని అహేతుక లేదా అసమంజసమైన తొలగింపును నివారించడానికి విద్యా డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం లేకుండా బర్త్ రఫ్ లేదా తొలగింపు ఉత్తర్వు జారీ చేయబడదని చూచుట. అంతేకాకుండా, ఈ కోర్టు ఢిల్లీ స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ చట్టము 1973 శాసనము అంశాలు మరియు కారణాలను కూడా పరిశీలించి, డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ముందస్తు అనుమతి పొందకుండా ఒక ప్రైవేట్ పాఠశాల డ్రైవర్ సేవను రద్దు చేయడం చట్టపరంగా చెడ్డదని నిర్ధారణకు వచ్చి.ఈ కోర్టు ఇలా పేర్కొంది:(ఎస్. సి. సి. పేజీ 560, పేరా 45)

45. ప్రతివాది పాఠశాల తరపున హాజరైన న్యాయవాది ముందుకు తెచ్చిన వాదనతో మేము ఏకీభవించలేకపోతున్నాము.డిఎస్ఇ చట్టము సెక్షన్ 8 (2) అనేది డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ముందస్తు అనుమతి లేకుండా తొలగింపు లేదా బర్త్ రఫ్ ఉత్తర్వు జారీ చేయబడదని చూచుట ఉద్యోగికి అనుకూలంగా ఉండే విధానపరమైన రక్షణ. గుర్తింపు పొందిన ప్రైవేట్ పాఠశాల ఉద్యోగిని అహేతుక లేదా అసమంజసమైన తొలగింపు లేదా బర్త్ రఫ్ ను నివారించడానికి ఇది జరుగుతుంది.

14. ఈ కోర్టు రాజ్ కుమార్ వర్సెస్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ [రాజ్ కుమార్ వర్సెస్ ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్, (2016) 6 ఎస్సీసీ 541:(2016) 2 SCC (L & S) 111] ఢిల్లీ పాఠశాల విద్యా చట్టము, 1973 (సంక్షిప్తంగా "DSE చట్టము") ను అమలు చేసేటప్పుడు శాసన మండలి ఉద్దేశ్యం పాఠశాల ఉద్యోగులకు పదవీకాలం యొక్క భద్రతను అందించడం మరియు వారి ఉపాధి నిబంధనలు మరియు షరతులను నియంత్రించడం. కాగా,15 ఎయిడెడ్ మరియు అన్ ఎయిడెడ్ ఎడ్యుకేషన్ సంస్థల పనితీరు పై అనవసరమైన ప్రభుత్వ జోక్యం లేకుండా ఉండాలి, ఈ సంస్థల ఉద్యోగుల ఉపాధి పరిస్థితులతో రాజీపడటం మరియు వారి ప్రయోజనాలను కాపాడటానికి సరిపోవునంత జాగ్రత్తలను అందించడం అవసరం. డిఎస్ఇ చట్టము సెక్షన్ 8 (2) అటువంటి ముందస్తు చూపు రక్షణలో ఒకటి, ఇది విద్యా సంస్థల ఉద్యోగులు యాజమాన్యం చేతిలో అన్యాయమైన ప్రవర్తనకు గురికాకుండా చూసుకోవాలి.

5.5 చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 యొక్క న్యాయమైన పఠనంపై కూడా, గుర్తింపు పొందిన సంస్థ యొక్క ఉద్యోగిని తొలగించిన సందర్భంలో, విద్యా డైరెక్టర్ లేదా ఈ విషయంలో ఆయన అధికారం ఇచ్చిన అధికారి నుండి ముందస్తు ఆమోదం పొందాలని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. సెక్షన్ 18లో, క్రమశిక్షణా చర్యలు/విచారణ తర్వాత లేదా క్రమశిక్షణా చర్యలు/విచారణ లేకుండా కూడా పదవీ విరమణ, తొలగింపు లేదా ర్యాంక్ తగ్గింపు మధ్య వ్యత్యాసం లేదు. అధిశాసనము

శాసనము స్థిరపడిన స్థానం ప్రకారం శాసనంలోని నిబంధనలును అవి ఎలా ఉన్నాయో అలాగే చదవాలి. జోడించడానికి లేదా తీసివేయడానికి ఏమీ లేదు. ఉపయోగించిన పదాలు "గుర్తింపు పొందిన సంస్థ యొక్క ఏ ఉద్యోగిని ఎటువంటి విచారణ చేయకుండా తొలగించరాదు మరియు ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం పొందకపోతే ఈ విషయంలో తుది ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడదు. "సెక్షన్ 18లోని మొదటి భాగాన్ని మొదటి వినాయింపు పాటు చదవాలి.ఈ పరిస్థితులలో, డిపార్ట్మెంటల్ ఎంక్వైరీ నిర్వహించిన తరువాత గుర్తింపు పొందిన సంస్థ శాసనము ఉద్యోగిని తొలగించడం/బర్త్ రఫ్ కేసు లో ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం అవసరం లేదని విరుద్ధమైన అభిప్రాయాన్ని కలిగిఉండు ఉండటం సమర్థనీయం కాదు మరియు ఆ మేర సెంట్రల్ అకాడమీ సొసైటీ (పైన పేర్కొన్న) కేసు లో రాజస్థాన్ హైకోర్టు పెద్ద ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పు మంచి చట్టం కాదు. సెక్షన్ 18 యొక్క అసలైన వివరణ పై గుర్తింపు పొందిన సంస్థ లోని తొలగించే విషయంలో ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టర్ ముందస్సు ఆమోదం అవసరం అని సెక్షన్ 18 చట్టం 1989 ప్రకారం నిర్ణయించింది.

5.6. అందువల్ల, చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 యొక్క నిజమైన వివరణపై, డిపార్ట్మెంటల్ ఎంక్వైరీ/ప్రొసీడింగ్స్ నిర్వహించిన తరువాత గుర్తింపు కలిగిఉండు సంస్థ యొక్క ఉద్యోగిని తొలగించిన/తొలగించిన సందర్భంలో కూడా విద్యా డైరెక్టర్ యొక్క ముందస్తు ఆమోదం చట్టము, 1989 లోని సెక్షన్ 18 యొక్క మొదటి వినాయింపు ప్రకారం పొందాలని ప్రత్యేకంగా గమనించబడింది మరియు తీర్పు ఇవ్వబడింది.

6. పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, పైన పేర్కొన్న కారణాల దృష్ట్యా, ఎడ్యుకేషన్ శాఖ డైరెక్టర్ ముందస్తు ఆమోదం పొందకుండానే రద్దు చేసిన ఉత్తర్వులను పునరుద్ధరిస్తూ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ జారీ చేసిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ఇలా ఉండటానికి అర్హమైనవిః రద్దు చేయబడి, పక్కన పెట్టబడి, తదనుగుణంగా రద్దు చేయబడి, పక్కన పెట్టబడుతుంది.లెర్న్డ్ సింగిల్ జడ్జి ధృవీకరించిన తొలగింపు ఉత్తర్వును పక్కనపెట్టి లెర్న్డ్ ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వు దీని ద్వారా పునరుద్ధరించబడుతుంది.పర్యవసానంగా, అప్పీలుదారుని సేవలో తిరిగి నియమించాల్సి ఉంటుంది మరియు ప్రతివాది (లు) అన్-ఎయిడెడ్ సంస్థ అనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని మరియు 1998 సంవత్సరంలో రద్దు ఉత్తర్వు ఆమోదించబడిందని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, అప్పీలుదారుడు వెనుక వేతనంలో 50 శాతానికి అర్హుడని మేము నిర్దేశిస్తున్నాము, అయితే, అతను సీనియారిటీ మొదలైన వాటితో సహా అన్ని ఇతర ప్రయోజనాలకు అర్హత కలిగి ఉంటాడు.

6.1 డివిజన్ బెంచ్ ప్రత్యేక అప్పీల్ రిట్ నెం. 1077/2005 లో ఆమోదించిన వివాదాస్పద తీర్పు మేర ఉత్తర్వు నుండి ఉత్పన్నమయ్యే సివిల్ అప్పీల్ నెం. 100/2023 పైన పేర్కొన్న పరిధి ప్రకారం దీని ద్వారా అనుమతించబడుతుంది.

6.2 ఇప్పుడు డివిజన్ బెంచ్ స్పెషల్ అప్పీల్ రిట్ నెం. 826/2011 లో ఆమోదించిన ఆక్షేపిత తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ఉత్పన్నమయ్యే సివిల్ అప్పీల్ నెం. 101/2023 కు సంబంధించినంతవరకు, హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రద్దు ఆదేశాన్ని సమర్థిస్తూ పేర్కొన్న అప్పీల్ను గుణాగుణములు ఆధారంగా పరిష్కరించలేదు.అందువల్ల, హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను మేము పక్కన పెడుతున్నాము. డిబి లో ప్రత్యేక అప్పీల్ నెం. 826/2011ను చట్ట ప్రకారము మరియు దాని విశిష్టతలపై దీనిని పరిష్కరించుటకు హై కోర్టుకు వెనుకకు పంపబడింది.

రెండు అప్పీళ్లు తదనుగుణంగా పైన పేర్కొన్న మేర మరియు పైన పేర్కొన్న పరంగా అనుమతించబడతాయి.కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు ఉండకూడదు.

న్యాయమూర్తి.

(ఎం. ఆర్. షా)

న్యాయమూర్తి.

(సి. టి. రవికుమార్)

న్యూఢిల్లీ,

జనవరి 19, 2023.